

Prokop Jantar
ATTRAKCE PRVNÍHO ŘÁDU

Historika skoro detektivní.

Jediny jen ještě sokol postřehl, že dlouho hledaný ptáček je stracen a co nevidět octne se v jeho kleci. Fortunát Kubík je totiž světově známý detektiv, a faktum, že jste ho ani v "Ostřížích", ani v "Arsenu Lupinovi" neviděli na prknech, přičítá se k nedostatku vášně, jedná se o skromné a nevtravé jeho povaze. Ale geniální je ho vynalézavost, obratnost, hlavně však jakási neomylnost v rozpoznávání pravých zločinců vytvořily z něho určitý, originální typ detektiva, jehož neobyčejné vlastnosti budí obdiv stejně u belletristů jako u obecnosti. Čtoucího o něm v rubrice denních událostí velice záživně sepsané sensační zprávy, nežli hned celé romány.

Ale k věci. Fortunát Kubík držel ptáčka takřka již v hrsti a proto musil rychle jednat, aby mu neuletěl. Mršně vyhoupl se do kupě druhé třídy, v němž jen pět vteřin před tím byla zmlčela elegantní dáma, nepokládáje ani za zvláštní obtížení svědomí okolností, že viděl se před tím nucena trochu neurvale odstřihnout se stupátka jeptišku, jež chtěla se před ním do téhož kupě dostat, ale za vděk pak vzala místem v nejbližším prázdničím voze. Po té rychlé se sebou přirazil dvířka a rozhlédl se kolem sebe. Dáma seděla již u protějšího okénka. Pozdravil zdvořile a ona poděkovaně, podívala se naň otevřeným, skoro vyzývavým pohledem, v němž hrdina náš postřehl i trochu netlumené koketérie.

Musil být opatrný, i vyňal tedy z kapsy noviny a zdál se v nich hloubat, zatím však srovnával v myslí popis ze zatykače, jež znal z paměti. Naděжда Kyrilovna Rostovská, 22letá, v Moskvě narozená četnáková zpíváčka, zapletená do četných revolučních intrik, krom toho nebezpečná zlodějka a podvodnice, jež v poslední době dopustila se vedle značných jiných zločinů pod škrabočkou baronky von Rostov zejména velké krádeže skvoštiny, hotových peněz i cenných papírů, náležejících pens. generálu hraběti W. Odměna za vypátrání: od ruské vlády 2.000 rublů, od berlínské policie 5.000 marek. Popis: Postava velká, junoničká s bujně vzkypělými formami prsou; obličej slňný, oválný; nos pravidelný; oči modré s pohledem pronikavým, skoro smyšlným; vlas plavý, bohatý, rty tučné; vystupování sebevědomé, koketní; pohyby elegantní.

Vše se shodovalo, a Kubík hned za tepla ukul si plán k jejímu zatčení. Měl jí v pasti, z níž mu již neuteče, a až přijede k cíli, zmocní se jí. Ale sedm dlouhých stanice dělilo je ještě od cíle. Co si má počít, jak zabít dlouhou chvíli? Má tu sedět jako kocour, sčívčel malou myšičku, nebo se bavít se stíhanou? Vždyť je tak spanilá, tak vděknulá. Uvažoval jen krátko, byl rozhodnut; přisedl k slňné revolucionářce a zapředl s ní rozhovoru, jež čím dál tím více vyhořovala z konvenčních mezí. Zatím co vlak rychle míjel staniční zastávkou, v útulném kupě bylo luhéno a veselo, ba chvilami až skla v oknech se zachvívala veselým smíchem, jež ozýval se tam po každém vtípu, vyklouzavém ze spanilých úst svůdné hrášnice nebo po kluzké, ale přece jen různé anekdotě našeho hrdiny, jenž nímlem by býval zapomněl v tom únorovém, závrátném víru, oblužícím všech jeho jeho smyslů, rozpalujícímu mu krev a uvádějícímu povzaly solidní jeho srdce v nepřístojné bušení, na skutečnost, že baví se velice důvěrně s ženou prohanou, se zločinkou, byť krásnou a svůdnou, již měl zatknouti a v ruce spravedlnosti dodat. Ale ani srdce detektivovo není z perníku, tím méně srdce Fortunáta Kubíka, ostrého hocha, jež dohře umí ocenit kouzla ženských vrad a zpravidla nikdy mu neodolá. Vždyť odolati vradám této temperamentní Rusky nedovedl by ani sám pan prezident, natož on, člověk z masa a krve, krom své vychytralosti blízká nádoba!

Ale mrzutá věc! Když rozkuřáza a pln milostná něhy chopil

se jejich hebkoučkých rucech a vášnivě je líbal, tu pojednou otevřely se dveře sousedního oddělení a do kupě vstoupil obstarilý čahoun, ne nepodobný Angličan. Rozesmál se nad výjevem, jež tam byl postřehl, ale ihned se vzpamatovav vykoktal "pardon" a rychle se vzdálil. Ale z kůže by býval náš bezpečnostní seladon vyvitěl, když návštěva Angličana opětovala se po půl hodině v okamžiku, když skvoštná hlava Naděжда spolčovala v němžm roztočení na Fortunátových prsou a on v opojení tiskl jí polibek za polibkem na horké její rty, na jasně čelo, ručové tváře, labutití krček, všude, kdekde lhati jen se dalo. A smál se ten čahoun z plných plíc, nestydlatě, že až za břích se popadal. Jen vrozené rozvaze Fortunátové bylo co děkuvati, že ho neprobodl, nezabil, neskotil. Ale měl vyhráno. Vlak zastavil u cíle. Byl vítězem; dala mu ramlíčce ve Variété, a po divadle doprovodil ji do hotelu. Již mu neklouzue, byl i na hodinu, svěřil ji spolehlivým rukám kollegy Fijona, musil se vzdálit do svého bytu pro peníze, jež byly mu došly a jichž nezbytně potřebuje, ježto noc veselá a rozkoše nelze si myslet bez šampaněského, ústrie a kaviáru. Pro popolece půjde si až ráno; místo na procházku zavaze ji rovnou na policii. A bude bohatší o požitek i odměnu.

Vše šlo přesně podle jeho plánu. Z nádraží odvázel Naděжду fiakr do hotelu a — na kozlíku seděl Fijon, člověk komisní jako fema.

Za hodinu seděl již Fortunát Kubík elegantně vstrojen a pln radostného očekávání, ve Variété, zpola jen sleduje pestrý program na jevišti, pro pravici rezervuje místo pro tu, jež měla dnes býtí noční jeho hvězdou. V duchu zabývá se veselými, ba i rozpustilými dramami, jimž celé jeho nitro jako by odpovídalo echem upřímného smíchu. Připadal si dnes většim hrdinou než sám Sherlock Holmes, neboť zavěděl do vědní praxe detektivní nový, jím vynázený trik: ze zločinné osoby, než položí jí ruku na ramě, sám chce mítí zisk, chce býtí sám jejím pánem a sponou na několik hodin. A v tom, co nitro se mu znovu rozhyzdilo, s jeviští ozval se zvoněk, a když tam pohleděl, zkoprněl úžasem. Toť Naděжда! Ano, byla to ona! Jako líbý sen zjevila se na jevišti, oděna nádhernou rúžovou robou, vyzývavě dekoltovaná, s libežným úsměvem v tváři. A z krásných jejích rtů plynula píseň plná smělých pasáží a perliček trylků. Z těch sladkých rtů, na něž ještě před nedlouhou dobou byl vtiskl bezpochybně zhavých polibků. Hlava mu šla kolem, ne, dýchál. Z vážné písně stal se rozpustilý kuplet, po jehož refrénu Naděжда náhle vjela si rukama do vlasů, druhým bleskurychlým pohybem odhodila rúžovou robu a — na jevišti stál elegantně oděný, ofrakatělý mladý pán, jenž

barytonem zanotil novou skladbu. Fortunátovi zatímlo se před očima. Rychle vstal, hodil na stůl zlatník a potácivým krokem vyběhl do garderoby, savadiv cestou letmým jen pohledem o program, na němž stálo: "Friedrich Wondrowitz, představitel dan — atrakce prvního řádu!"

A v látce čekala ho nová překvapení. V okamžiku, kdy přehodiv si pelorinu přes bedra chystal se vyrazit do dveří, zastopil mu cestu povědomý nám anglický čahoun, jenž kuckaje se smělky zvolal na zhrzeného Fortunáta: "Nu, co říkáte Wondrowitzovi? — Atrakce prvního řádu, co?"

"I aby ho kat spral i s váni!" zavrčel nebolý detektiv, snaže se čahounovi uniknout. Ale ten za držel ho za ruku, vysvětloval: "Jsem, pane, jeho nový impresario, a dnes v kupě skládal zkoušku. Nu, povedla se, není-liž pravda?"

A slyšel za sebou nestydatý smích ještě, když zpola bezdůch vletěl do foyeru, na jehož prahu samým spěchem povallil člověka, jenž vzpamatovav se volal: "Zadržte, mistře! Mám pro vás list od pana prezidenta."

Fortunát Kubík rozbalil list a v předtuše nového nemilého překvapení opřel se o stěnu, aby se na zem nesvalil. Pak slabikoval prezidentův list:

"Osle! Jel jste v jednom vlaku s Naděждou, převlečenou za jeptišku. Za ní!!"

Neklel k zemi jen proto, že zadržely ho silné paže věrného kollegy Fijona. Ale přece si troufal pronést malou prohubnost: "Jen jestli zatím ta prohubná jeptiška nevystoupila z řehole."

VORÁŘ KOS.

Črta od Moravy. — Napsal Jan Javraga.

Husté večerní mlhy padly na krajinu. V nízkém domku s chaotronou světel blikotalo, mlá světlo, vrzly dveře a na zápraží objevila se sehnutá postava. Rybář Kros, vysokého vzrůstu, prokvetlý vlas, jež pokrývala čeraná beranice, na čelo posínila, ponuhal však jistým krokem bral se k řece Moravě. Činil tak vždy, když se úplně sešřřřř. Zdlouhavý rytmsu šplouchajících vln zřetelně dořřřř k jeho sluchu, čím více se k vodě blížil, Stanul na břehu; opřel se o starý kmen vrby, skláněje bezlisté větve nad hladinu. Silnější mráz, než byl za dne, donutil ho, by zapjal si krátký zimní kabátek. Ze spodní kapsy vytáhl krátkou dřevěnku a škrtnuv o holoň boty sarkou, zapálil vlhký tabák, jenž ohněm zasyčel; v zapekáčce již hořelo a jasně modrý kouř vlnul se spírálně do vlhkého ovzduší.

Bečvě, kde on rybářil. Proč, jen proč utekla? Idu, byl tehdy voťaf na ní dosti starý; měla o nás sotva polovinu jeho let. Žil se pamatuje na ten večer. Odjel ráno a voraři tam dolů — k Hodoninu, — by dopravili tam dříví. S večerem se vrátil. Byla vešer tenkrát hustá mlha jako dnes. Zatlál vor k břehu, připenil jej ke kůlu provazem a rychle — byl tenkrát v čtyřiceti letech — spechal v náruč Marysky. Doma nebylo nikoho. Utekla k Bečvě! Řekli lidé voraři. Vozil dále dříví po vorech tam dolů zachmuřený, a nikým neuhlve ani slova.

Dnes dozvěděl se od vorařů od Bečvy, že ji večera uložili na břehu řeky. Zatlásko to jím a slzy řinuly se mu po drsné tváři. Zapekáčka vyhasla.

Zamyslí se. Tedy už spí na věky. S tupou resignací, jaká jeví se u lidí, často osudem pronásledovaných, hleděl na tok šplouchajících vody. Miha houstla; ani do prostřed řeky nebylo viděti. Zapálil znovu zapekáčku a rozumoval; taďi chudáci, nemá-li čeho na práci, rozumují. Rozumoval i Kros. Co měl krásného na světě? Jen ty chvilě mládí, kdy vidal malíčkou Maryšku s krátkou sukénkou běhati po břehu. Slunce ožehlo paprskem hebkou její tvář a drobné ručky do sněda. Potom — eh nešť — už je všechno pryč!

Co tu má? Jen tu vodu a zapekáčku. Vesele zasýčel v ní ta bák a jiskřičky lítaly jedna za druhou do vlhkého ovzduší. Tma pozdní jesení klesala umaveně o kraj. Za chvilí pojedou od olejáka voraři. Šest jich pojedou na třech vorech. On jezdival vždy sám na voru. Jen jednou na jaře vzal Maryšku. Bylo to večer — eh, marně vzpomínati! A starému voraři vyhrkly slzy.

Vzpřimil se a skočil k voru. — Vzpomínka na Maryšku rozdrážřřřř mozkové nervy; paměť ho opustila. Rozhlídl se krajem. Vyňal zapečku z úst a mršřřřil ji do vody. Oči zalily se mu slzami; Bůh jí odpusť. V okamžiku rozvlnila se řeka, vlny se rozvřřřřřly, pohlřřřřly tmavě těleso a pluly dál dolů, hluboce dýchající.

Voraři jel. Zastavili u voru Krosova. Hej, voraři, hajs! Hajs, voraři. V kraji ticho. Jen táhřřřř ozvěna jim odpovídala. Řeka šumně hučela, její hukot mšřřřř se v nesrozumitelné mluvení vorařů a v zdálí zaznívajíc zpěv šuhajů:

báča hežků ženu majú, ve dne v noci ju poskajú, aj, travička — — —

Poslední slova zanikala. Snad odešel k Bečvě, navštívit Maryšku, chudák! Řekli voraři a jeli nahoru. Vlny hukotem dorážřřřly na vory a pluly dál dolů přes tělo vorařovo.

RADOST.

A. P. Oechov.

Bylo dvanáct hodin v noci.

Rozčarovaný, rozečuchaný Mita Kuldarov vběhl do bytu svých rodičů a rychle přecházel po všech světnicích. Rodiče již ulehli. Sestra ležela v posteli a dořřřřřř poslední stránku románu. Bratř gymnasté spali.

"Odkud přicházíš?" divili se rodiče. "Co se ti přihodilo?"

"Och, metažte se! To jsem nečekával! Nikoliv, nikdy bych se toho nebyl nadál! Nelze to ani pochopiti!"

Mita se zasnul a usedl ko křesla; štěstím stál sotva na nohou. "Jest to k neuvěření! Nemůžete si ani představit! Nepochopíte!"

Sestra seskočila s postele a přehodivši přes sebe pokrývku, přistoupila k bratrovi. Gymnasté se probudili.

"Co se stalo? Jsi tolik rozrušen!"

"To radostí, maťuško! Vždyť mne nyní znají po celém Rusku! Všichni! Dřívě jste jen vy věděli, že na tomto světě žije koležský registrátor Dimitrij Kuldarov, a nyní to ví celé Rusko! Maťuško! O Hospodine!"

Mita vyskočil, přeběhl po všech světnicích a opět usedl.

"Co se přihodilo? Vypravuj jasně!"

"Vy žijete jako divoká zvířecí, noviny nečtete, nevěnujete pozornost veřejnosti, a v novinách jest tak mnoho pozoruhodného! Přihodilo se něco, hned jest vše známé, nie se neutají! Jak jsem šťasten! O, Hospodine! Vždyť jen o znamenitých lidech v novinách píš, a nyní též o mne napsali!"

"Co pravíš? Kde!"

Otec zbledl. Matka pohledla na obrazy svatých a pokrřřřřřovala se. Gymnasté vyskočili a jak byli v krátkých nočních kořřřřřřích, přistoupili k staršinu bratrovi.

Mita vyňal z kapsy číslo novin, podal ho otci a ukázal přestem na článku, označený modrou tužkou.

"Čtete!"

Otec vzal okulury.

"Čtete přece!"

Matka pohledla znovu na obrazy a pokrřřřřřovala se. Otec odkáňřřřřal a počal čísti:

"Devěťadvacátého prosince, v jedenáct hodin v noci, koležský registrátor Dimitrij Kuldarov . . ."

"Vidíte, vidíte? Dále!"

". . . koležský registrátor Dimitrij Kuldarov, vycházejce z pivnice, nalézající se na Malé Bronně v domě Kožichina, a jsa podnapilý . . ."

"To jsem já se Semenem Petrovičem . . . Vše jest do podrobnosti popsáno! Pokračujte! Dále! Poslyšte!"

". . . a jsa podnapilý sklouzl a padl pod koně stojícího tam drozkaře, sedláka z vesnice Durovinského okresu. L. Vana Drotova. Polekaný kůň překročiv Kuldarova a přetáhnuv přes něj saně, v nichž seděl kupec Štěpán Lukovy, ujížděl po ulici a byl zadřen dělníky. Kuldarov byl zprvu v mlhobách a pak ho odvedli na policejní komisařství; tam byl prohlédnut lékařem. Rána do těla . . ."

G. NOSKE NOVÝM NĚMECKÝM NÁRODNÍM HRDINOU

Potlačení hnutí bolševického učinilo z něho oblíbence.

Amsterdam, 11. května. — V Německu objevil se nový "železný muž". Jeho jméno je Gustav Noske a je ministrem národní obrany v novém německém kabinetě. Črad jeho díve zastával císařský ministr války, ale všechno, co je ve spojení s válkou a eserem, je nyní v Německu nepopulární a proto došlo k změně titulu. Noske je dnes oslavován po celém Německu jako člověk, který zřřřřřř hnutí Spartakové.

Spartakovci sledali, že útoky na nového ministra národní obrany nebudou mít v důsledku jeho resignaci a proto pokusili se v Berlíně dořřřřřř kompromisu. Ale Noske prohlásil, že není mužem, který činí kompromisy a žádal vzdání se bez jakýchkoliv podmínek. A Spartakovci na konce se vzdali. Noske po té postaral se o zvýšení policejního dohledu v Berlíně a v německém kapitulu obnoven byl pořádek. Následkem toho Noske stal se dominujícím činitelem v nové německé vládě a těši se větší popularitě nežli prezident Ebert, který je považován za příliš bojovného, a Scheidemann, kterému nikdo nevěří pro jeho úskočnost.

Kdo je tento Noske? Kariéru svoji zahájil jako truhlář, pak se stal socialistou, na to redaktorem, členem říšské rady a posléze ministrem národní obrany. Právě se, že v každém z těchto povolání byl úspěšným. Jako všichni členové vlády Ebert-Scheidemannovy, až snad na jednu anebo dvě výjimky, je mužem z lidu. Jeho otec byl chudým braniborským tkalcem a nemohl poskytnouti svému synu vyšší vzdělání nad obecnou školu. Pak dán byl na učení truhlářství a po více jak dvanáct let pracoval v tomto oboru v Halle, Frankfurtě, Amsterdamu a v jiných městech, kde všude podřřřřř se na socialistickém hnutí. Tehdy socialistické hnutí mělo největšího odpůrce v Bisuarokovi.

Noske po seznámení se se socialistickým doktrínami počal psáti pro radikální časopisy a projel ve svých člancích takovou sehopomst, že v roce 1897 byl jmenován redaktorem Brandehurger Zeitungu. Tehdy bylo mu 29 let. Později pak byl poslán jako redaktor k důležitěmu časopisu Koenigsberger Volkszeitung a v roce 1902 stal se redaktorem časopisu Volkstimme, jenž vydáván byl socialisty v Saské Kamenici. Stal se u známým vůdčim strany sociálně demokratické v Kamenici a v roce 1906 zvolen byl z tohoto okrsku do říšské rady.

Od prvního svého vstupu do říšské rady jevíl značnou neodvřřřřlost a brzy stavěl se proti bezpřetřřřřnému stanovisku své strany proti válečnému programu německých junkerů. Křřřřřřval ostře vládu při různých příležitostech Noske stavěl se i proti míru, uzavřenému v Brestu Litevském. V Kielském revolučním hnutí hrál značnou úlohu. V prosinci minulého roku pak ustanoven byl ministrem národní obrany a od onoho okamžiku vedl zápas na život a na smrt se Spartakovci. Z počátku nebyl s to mnoho vykonati, poněvadž nedostávalo se mu kždněného vojáka, ale po zlepšení discipline ve vládních vojenských sborech postavil se proti Spartakovcům a velkou energií. Jeho úspěchy nad Spartakovci učinili z něho národního hrdinu.

Odhalení velkého spiknutí v Anglii

Londýn, 11. května. — Spiknutí za účelem přinucení anglických námořníků k vzpouře a demobilisaci odepovědlo z kašerem bylo odhaleno, dle sdělení časopisu Daily Mail. Obdrželi spikneč byla přehřřřřřřna kompromitující dokumenty nalezeny. K vzpouře mělo dojiti ve čtyřech stanicích ve Francii a několika v Anglii a námořníci měli se zmocniti přistavu a pozvatí vojáky a policii, aby se k nim připojili. Bylo v záměru přinutit vládu, aby použila hranné moci proti vzpouře, což bylo by vysvolalo velké změtiky v zemi.

OBRÁZKOVÝ DOPROVOD K SOUČASNÝM UDÁLOSTEM.

1. Pozoruhodná kamuflač mostu jihozápadně od Montdidier ve Francii, který celý pokryt byl zelení. 2. Belgičtí vojáci se strojovou puškou, taženou párem psů, kteří přišli do Ameriky pomáhati v kampaňi pro Vítězství. 3.—John K. Caldwell, americký konsul ve Vladivostoku v Sibiři.

